

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA TEXTILNÍ

SHAKESPEARŮV SEN

DREAM OF SHAKESPEARE

Liberec 2013

Nikola Kadlecová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta textilní

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Nikola Kadlecová
Osobní číslo: T09000520
Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: Textilní a oděvní návrhářství
Název tématu: Shakespearův sen - oděvní kompozice
Zadávající katedra: Katedra designu

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) Studium inspiračních zdrojů z Shakespearova díla Sen noci svatojánské.
- 2) Vytváření vzorů v programu Adobe Photoshop CS4.
- 3) Výběr vhodného materiálu pro digitální tisk, materiálové zkoušky.
- 4) Návrhy oděvů a umístění vzorů do stříhů.
- 5) Realizace oděvní kolekce.
- 6) Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 25

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Kybalová, L.: Dějiny odívání, Středověk. Praha, NLN, 2005

Honan, P.: Shakespeare životopis. Praha, Paseka, 2011

Vedoucí bakalářské práce: doc. ak. mal. Emilie Frydecká

Katedra designu

Konzultant bakalářské práce: Ing. Jana Černá

Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: 4. října 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 27. května 2013

Ing. Jana Drašarová, Ph.D.
děkanka

Ing. Renata Storová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 25. března 2013

Čestné prohlášení

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

Datum: 24. 5. 2013

Podpis:

Mikuláš Kadlec

Poděkování

Děkuji Doc. Emilii Frýdecké, ak. mal. za její výtvarné a pedagogické vedení. Dále děkuji Ing. Janě Černé za její pomoc a ochotu při realizaci sublimačního tisku na textilie.

Abstrakt

Hlavní inspirací mé bakalářské práce se stala divadelní hra Sen noci svatojánské od známého spisovatele Williama Shakespeara, která se odehrává v lese, kde žijí elfové a víly. Tisk a výběr barev se stal hlavním prvkem znázornění odlišností postav. Byly rozděleny na postavy ze skutečného a fantazijního světa. Proto bylo u třech modelů použito pestrých expresivních barev v kontrastu dalších tří modelů, kde jsou použity spíše barvy impresivní. Je to dámská kolekce. Neznázorňuje přímo postavy z divadelní hry, ta je pouze inspirací. Ke každému oděvu patří i maska, která doplňuje tisk a barevnost a udává tím celek modelu.

Klíčová slova - Shakespeare, sen, svatojánská noc, sublimační tisk, divadlo, maska.

Abstract

The main inspiration of my Bachelor's Thesis became a play Midsummer Night's Dream by the famous writer William Shakespeare. The play takes place in the forest where elves and nymphs live. The print and the selection of colors became the main element of representation of the differences between the characters. They were divided into the characters from the real world and the characters from the fantasy world. Therefore, for three of the models were used bright and expressive colors in contrast to the next three models for which the impressive colors were used. It is women's collection. It does not represent characters of the play as such, it is rather inspiring. Each clothing includes a mask which completes the print and the colors of the model and it gives kind of sculptural character to the figure.

Key Words: Shakespeare, Midsummer Night's Dream, Sublimation, Theatre, Mask.

Obsah

Úvod	8
1 Divadelní kostým.....	9
1.1 Historie.....	9
1.2 Současnost	9
2 Divadlo	11
2.1 Starověké řecké divadlo	11
2.2 Herci a divadlo v období renesance	12
2.3 Divadlo Globe	14
3 William Shakespeare.....	15
3.1 Život Williama Shakespeare	15
3.2 Tvorba.....	17
3.2.1 Divadelní hra Sen noci svatojánské	18
3.2.2 Svatojánská noc.....	20
4 Sen	21
4.1 Sigmund Freud	21
4.2 Carl Gustav Jung	23
5 Barva	25
5.1 Psychologie barev	25
6 Sublimační tisk	27
6.1 Historie.....	27
6.2 Technologie sublimačního tisku	27
7 Použité materiály.....	29
Závěr.....	31
Použitá literatura	32
Grafické návrhy	34
Oděvní návrhy	40
Masky.....	53
Fotodokumentace	60
Inspirační nástěnky	72

Úvod

Tato bakalářská práce vznikla v rámci studijního oboru Módní návrhářství na Technické univerzitě v Liberci. Móda má pro člověka odedávna velký význam a zasahuje do života všech lidí. Jedním z oborů, kde se módní návrhářství realizuje je tvorba kostýmů pro divadelní představení. Divadlo můžeme v dnešní moderní době ztvárnit jakýmkoliv způsobem, důležité je mít napsanou hru, prostor pro hraní, vytvořenou scénu. Jednou z nejdůležitějších věcí je kostým, který charakterizuje danou postavu. Herec by se měl v oděvu navrženém na jeho roli cítit dobře, lépe se pak vžije do postavy.

I když není vždy kostým dominantou divadelní hry, Sen noci svatojánské od Williama Shakespeara si to přímo vyžaduje. Hra, ve které se najednou odehrává pět příběhů. Noc plná kouzel a snů. Nadpřirozené bytosti, které používají kouzel, aby dostali to, co chtějí. Inspirací jsou jak lidé, kteří bloudí lesem, zkoušejí hru nebo tam žijí a řeší malicherné problémy. Barvitost, stromy, hmyz a zvěř, ti všichni jsou nenápadnou kulisou tohoto shakespearovského světa. Oděvy vytvořené pro účely této bakalářské práce nejsou přímo navrženy na dané postavy, ale znázorňují pocity, které hra zanechává po přečtení. Za noci Svatojánské ožívají nadpřirozené bytosti. První zmínky o této magické noci jsou již ve starověku.

Dnes někteří lidé nevěří na nadpřirozeno, proto nevysvětlitelné věci nazývají sny, které se nám zdají a to buď v bdělém či spícím stavu. Až Sigmund Freud a Carl Gustav Jung se začali zabývat tím, že sny mají velký význam a mohou nám pomoci reflektovat vlastní prožitky a lépe porozumět vlastní duši. Vše se děje pro něco.

1 Divadelní kostým

1.1 Historie

Kostým určený pro divadlo se od oděvu, který se nosí pro běžné využití, liší svým obsahem ve své funkčnosti. Již u rituálních tanců a obřadů religiózní povahy s prvky, které předcházely divadelnímu kostýmu, můžeme vidět jejich odlišnost od běžného oblečení. Aktéři tak naznačovali výjimečnost svého konání. V období antiky se v divadelním kostýmu využívaly zaběhlé konvence, které vystihovaly konkrétní druh role. Díky antickému divadlu se později v západní Evropě tvořily základní principy tvorby kostýmu. Ty se využívaly až do 19. století. Šlo především o typizaci postav (většina postav středověkého divadla měla ustálený kostým) a využívání soudobých oděvů i v historických hrách. Například francouzské dvorní divadlo, které ve středověku udávalo tón evropskému divadelnictví, využívalo téměř do konce 18. století tři základní druhy kostýmů.

Poté přišly snahy o zesílení účinku divadelních postav využitím kostýmů. V první řadě se zrušila typizace. Samotní herci začali věnovat svou pozornost nejen hereckému výkonu, ale také kostýmům. Byl pokus vystihnout historické a společenské zařazení hraných postav. U baletu se začaly prosazovat moderní myšlenky. Využívaly se kostýmy, které byly funkční a umožňovaly pohyb účinkujících.

V období realismu a naturalismu koncem 19. století proběhl další zlom v pojetí divadelních kostýmů v Evropě. V tomto období byla velká snaha o co nejvěrnější dobové zpracování. V podstatě se těmito zásadami řídí i dnešní výtvarníci, bez opomíjení využívání různých výtvarných stylů. Pro tanec se ve 20. století prosadilo pravidlo, které umožňovalo tanečnickům v kostýmech volnost pohybu. [1]

1.2 Současnost

Vstupem do dvacátého století divadelní kostým zažívá velký a zásadní vývoj. Bezesporu na tom má zásluhu moderní pojetí umění. Činoherní kostým je tedy ovlivňován novými proudy moderny, avantgardy a postmoderny. Ve tvorbě se začaly

používat kaširované materiály, které byly doposud využívány pro výrobu scény. Scénografové se snaží o tvorbu iluze. Využívají k tomu nové materiální prostředky tak, aby zdůrazňovaly svou podstatu. Využívali dřevo, sklo, slámu i kov. Konstruktivistické myšlenky ovlivnily pohled na aktéry na jevišti. Podle těchto pravidel má být každá scéna vytvořena způsobem, který podporuje fyzis herců. Futuristické návrhy se z počátku zdály být nerealizovatelné pro divadelní využití. Opak byl pravdou a futuristické kostýmy působily harmonicky a běžně se využívaly.

O výraznou změnu v pojetí kostýmu se prosadil Gustav Machatý, který využil ve filmu Extáze z roku 1932 nahotu. Tento expresivní prostředek ženské nahoty využil jako jeden z prvních v kinematografii. Třicátá léta dvacátého století odstupují od abstraktního pojetí a tvorba kostýmů se vystihuje konkrétním tvarem. Využívá se funkce barev, celková kompozice, tvar a světlo. Po druhé světové válce dochází ke specializaci výtvarnictví v divadle. Při DAMU v Praze se zakládá Katedra jevištního a kostýmního výtvarnictví. Po roce 1948 vzniká samostatný obor kostýmního výtvarníka.

V letech šedesátých vzniká směr arte povera¹ a narůstá potřeba změny prostředků. Vzniká nový mezinárodní proud, který hledá umělecké formy a inspiruje se především kritickým sociálním přístupem. Zavádí se nový termín - estetika ošklivosti. Hlavní myšlenkou tohoto směru je využívání vyřazených a poničených materiálů. Roste poptávka po historických dramatech a současně potřeba ztotožnit se s hlavním hrdinou. Z tohoto důvodu se i postavy historické odívají do módy současné. V kostýmech se využívá džínovina, která v této době našla široké uplatnění. Koncem osmdesátých let přechází avantgarda do postmoderny. Tvůrci kostýmů bezstarostně míchají styly, jednak arte povera, tak i manýristické zpracování bohatosti tvarů. V dekadě let devadesátých můžeme rozdělit výtvarnictví v divadle do čtyř základních linií. První z nich je ztvárňování klasiky využitím prostředků současného vyjádření. Další linií je obliba retro a odkazů na minulost. Třetím fenoménem je pojetí kostýmu čistým výtvarným objektem. Poslední linií je definování kostýmu, jako autentického předmětu, zrcadlícího obraz lidské společnosti. Vstupem do 21. století se tvorba zmírňuje, využívá se elegantní estetika, jednoduché jeviště a herci využívají civilní kostým. [2]

¹ Tzv. chudé umění

2 Divadlo

Prvky performace, včetně dramatu a divadla, můžeme dopátrat v každé společenské kultuře, bez ohledu na její komplexnost. Tyto prvky se realizují v našich svátečních oslavách, ve sportovních činnostech, v dětských radovánkách, náboženských rituálech, stejně tak při tanci. Účastníci těchto aktivit je nutně za divadelní nepovažují, i přes důležitost dialogu, konfliktu a podívané pro okolí. Často tedy může divadlo být druhem umění, stejně tak zábavou. [3]

Nejrozšířenější antropologická teorie vzniku divadla z konce devatenáctého století, hledá jeho původ v mýtu či rituálu. Podle této teorie si již primitivní společnost uvědomuje vlivy, které se zdají ovlivňovat přísun potravy nebo pocit blaha. Jelikož ještě nerozumí přirozeným kauzalitám, připisuje tato společnost nevysvětlitelné jevy jako činy nadpřirozených vlivů. Často konkrétní kultura postřehne zdánlivou souvislost mezi určitým jednáním skupiny a vytouženým výsledkem. To podporuje opakování tohoto jednání, společnost jej tříbí a formalizuje do obřadů a rituálů. V těchto obřadech často vystupují zástupci nadpřirozených sil. Aktéři nosí kostýmy a masky vyjadřující mystické postavy. Tyto první rituální tradice dávají možnost vzniku divadla, jako autonomní činnosti a dřívější mystický podnět lze postupně nahradit hodnotami jako je zábava či estetika. [3]

2.1 Starověké řecké divadlo

Zásadní změnu v pojetí divadla přineslo období antiky. Většina podporovaných představení v Římě byla na počest bohů při náboženských slavnostech (ludi), které doprovázel náboženský průvod (pompa). Další slavnosti probíhaly při zvláštních příležitostech, jako po důležitém vítězství ve válce, při pohřbech významných osobností. Mnoho jich zahrnovalo divadelní představení. Nejstarší oficiální slavnost byly ludi Romani, které se konaly v září na počest Jupiterovu. V tomto období docházelo i ke změně pojetí masek a kostýmů účastníků slavností a samotných herců. Kostýmy značně usnadňovaly spojování rolí a zjednodušovaly problém obsazení postav stejného vzezření. Kostýmy se vyráběly z plátna a s využitím paruk zcela zakrývaly hlavu. Kostým pro pantomimu měl zavřená ústa. Podle líčení dobových kronikářů byly tyto kostýmy a především masky mnohem realističtější, než masky tragické, které byly značně přehnané. Využívaly se i masky s jednou stranou veselou a druhou vážnou. To byl zřejmě pokus naznačit změnu rozpoložení bez výměny

masky. Kostýmy se odlišovaly podle žánrů her. Komédie z řeckého života dodržovaly kostýmních konvencí řecké nové komedie, která si adaptovala všední athénský oděv. Stejně principy využívaly komedie z římského života, ve kterých římský oděv nahradil řecký. V těchto případech znázorňovala klasický oděv římská tunika, kterou doplňoval plášť nebo tóga. Kostým pro tragédii využíval především tógu s purpurovým okrajem, která byla natolik typická, že dramatický žánr byl pojmenován po ní. Obvykle se soudí, že každá z ustálených postav *Atellanae fabulae*² měla vlastní masku a kostým a ty se v žádné hře neměnily. Jelikož většina zbývajících postav byla venkovská, aktéři využívali zřejmě přehnané verze vesnického oděvu. V některých známých atelských fraškách jsou zmínky o doktorech, muzikantech, malířích a hadačích, kteří byli charakterizováni kostýmem. Herci pro pantomimu byli oděni do dlouhé tuniky a pláště, který umožňoval volný pohyb. Jakožto umírněná verze her tragických, využíval pantomimismus méně okázalé oděvy, které ale opět vycházely z her tragických. Herci mimu byli oděni do tuniky, jejímž nejokázalejším doplňkem bylo ricinium - kápě, která znemožňovala divákovi poznat pohlaví herce. Některé bláznovské postavy pantomimy, nosily centunculus, kazajku sešitou ze záplat, a měly ostříhané vlasy. Herci znázorňující elegantní a duchaplné postavy byli oblečeni podle aktuální dobové módy. [3]

2.2 Herci a divadlo v období renesance

Za života Williama Shakespeara probíhala renesance, nesoucí přívlastek alžbětinská. Právě období panování královny Alžběty I. bylo doprovázeno velkým hospodářským a kulturním rozmachem. Dochází k rozvoji průmyslu, buduje se silné námořnictvo, dochází ke specializaci v zemědělství. Tyto přínosy zastírá skutečnost, že všeobecný společenský klid zajišťuje policejní teror. Již v této společnosti vzniká velký kontrast mezi chudinou a okázale si žijící šlechtou, která nosí přepychové šaty a bydlí v zámcích. Pro tuto skupinu je situace náročná, protože se kláštery a náboženské řády zavíraly a zákon chudině nařizuje pracovat za minimální plat ve prospěch zaměstnavatelů. To doprovází pronásledování a popravy katolíků a lidí bez domova. Herci také patřili do této opovržením hodné skupiny. Právě za vlády Alžběty I se ale situace mění a herci nabývají určité vážnosti. Děje se to především proto, že je dotují šlechtici, hrabata, dokonce samotná královna. V roce 1576 v Londýně vzniká první divadlo The Theatre a nové divadelní společnosti. The Theatre, která má svou vlastní

² V antice se k těmto základním žánrům řadilo satyrské drama, žánrové formy frašky (*atellana*, *mimos*, *pantomimos*). [23]

scénu je změnou oproti dřívějším dobám, kdy se hrálo v kostelech, na ulicích, v hospodách, nebo na univerzitních kolejích. O rok později vzniká v Londýně další divadlo The Curtain, ve kterém účinkují i herci ze skupiny Služebníci lorda komořího. Právě tyto osoby jsou u zrodu divadla Globe, které vzniklo v roce 1598. Velkého rozkvětu se dočkává i anglická literatura. Díky vlivu náboženské reformace a probíhajícímu humanismu se literatura zaměřuje více duchovně. Všechny literární žánry se zdokonalují a přibývají nové. Sílící patriotismus se odráží ve velkém zájmu o národní historii, o mytologické eposy apod. Soudobí autoři včetně Shakespeara se inspirovali artušovskými legendami. Právě Shakespeare nejvíc uspokojuje poptávku po historických dramatech.

Mezi nejvýznamnější druhy literatury se řadí drama, jehož renesanční podoba v Anglii vychází z kombinací tří hlavních zdrojů:

- mytologické příběhy,
- antické příběhy v humanistickém pojetí,
- italské *commedie dell' arte*. [4]

2.3 Divadlo Globe

Obrázek 1 - Divadlo Globe [5]

V šestnáctém století byla nejznámější divadelní společnost Služebníci lorda komořího, která realizovala svá představení v Divadle Jamese Burbage. V roce 1597 společností vypršela smlouva o nájmu, což pochopitelně vyvolalo značné problémy pro existenci této skupiny. Společnost lorda komořího se rozhodla využít smluvních požadavků, ve kterých se uvádělo, že herci mohou budovu divadla fyzicky rozebrat a celou ji přemístili na jih Londýna a pojmenovali jej Globe. Toto známé divadlo vzniklo v Southwarku, kde se Peter Streete pustil do stavby této budovy. Stavbu divadla doprovázely značné komplikace, které doprovázely soudní spory, tím se stavba časově prodlužovala. I přes tyto problémy ale vzniklo nové divadlo ve vlastnictví pěti akcionářů, mezi kterými byl William Shakespeare. Prameny uvádí, že v roce 1599 se stal dokonce hlavním nájemníkem. Jako podílník divadla Globe získal Shakespeare nový příjem a povzbuzení. Dobové kresby dokládají, že šlo o okrouhlou, osmistěnnou budovu. Streete nechal dřevěné kůly budovy ukotvit do bytelných základů a využitím vysoké dřevěné kostry snížil stavební náklady na minimum. Budova tak vypadala jako mnohostranný polygon, který měl v průměru přibližně třicet metrů. Zdobily jej schodišťové věžičky, které umožňovaly přístup ke galeriím. Jako v ostatních divadlech té doby, ani v tomto nebyly záchody. Kvůli dalším úsporám nebyla střecha pokryta taškami, ale využily se došky, následkem čehož r. 1613 celá budova shořela do základů. [6]

Oheň zřejmě způsobilo dělo, ze kterého se vystřelilo během divadelního představení. Všichni podílníci měli za povinnost vybudovat divadlo nové. Tato nová verze Globe vydržela dalších 30 let. Poté, z nařízení puritánů, bylo uzavřeno. Budova byla poté roku 1644 zničena. Koncem 20. století byla provedena stavba repliky nového Globe. Americký herec Sam Wanamaker byl hlavním propagátorem této akce a v Bankside postavil přesnou repliku tohoto divadla. V současnosti zde stojí divadlo přesně takové, jako za života Williama Shakespeare. [7]

3 William Shakespeare

3.1 Život Williama Shakespeare

Obrázek 2 - William Shakespeare [8]

William Shakespeare se narodil nedaleko řeky Avony, která se stáčí kolem stratfordského kostela Nejsvětější Trojice roku 1564. Na tomto místě byl i pohřben roku 1616. Jeho matkou byla Mary Shakespearová, která pocházela ze zemanského rodu a otcem byl John Shakespeare, rukavičkář a obchodník. William pocházel z početné rodiny, měl čtyři sestry a tři bratry. John Shakespeare vzhlížel ke svému synu a dědici s velkou nadějí. Otec, zástupce rychtáře, poslal syna do gramatické školy zvané Nová královská škola v Church Street, která byla synům měšťanů přístupná. Zde se William Shakespeare seznámil s disciplínou a kázní, jakožto konšelův syn se musel chovat

slušně a svému otci dělat čest. Zde se také naučil latinu a řečtinu. Lze dopátrat [9], že Shakespeare ve svých patnácti letech pomáhal otci a příležitostně docházel i do dalšího zaměstnání. Vyučoval například latinu. Ve svých osmnácti letech, v tudorovské farnosti probíhal jeho život pod dohledem rodičů a přátel, takže žádná zásadní životní změna neproběhla bez povšimnutí. V létě roku 1582 byl již veřejně známý jeho poměr s Anne Hathawayovou, nejstarší dcerou v rodině držitele nájemního statku. Ještě v tomto roce, šestadvacetiletá Anne, s Williamem čekala dítě. Společně vychovali tři děti – nejstarší Susann, poté dvojčata Judith a Hamneta. Krátce po dvacátém roce života se William Shakespeare dostává do Londýna.

Zde byl již na úspěch poměrně připraven. Z pramenů není zřejmé, zda byl již od počátku členem herecké skupiny, byl ke své práci ale již uzpůsoben. Už v této době byl výborným řečníkem, nabyté zkušenosti z pobytu na venkově jej ale naučily dalším dovednostem jako je zpěv či hraní na hudební nástroje. Jak lze však usuzovat z jeho raných děl, poohlížel se i po jiných možnostech realizace než růstu jeho divadelní kariéry. Rychlý vzestup a pád hereckých společenství vytvářely koncem osmdesátých let v divadelním životě chaos. Soubory se štěpily, a aby se zachránily, často opouštěly nákladný Londýn a hrály na venkově. Je pravděpodobné, že Shakespeare hlavní město opustil, sotva do něj dorazil. Několik následujících let není život Williama Shakespeara historicky doložen, lze to zřejmě přisoudit skutečnosti, že začal jako pomocník jiných herců. Do seznamu protagonistů společnosti by se nedostal dřív, než se stal jejím podílníkem. Krom toho divadelní herci v té době neměli všeobecné sociální uznání a jejich hmotné zabezpečení bylo také velmi skromné. Tyto skutečnosti mladého Shakespeara naopak motivovaly a ve svých třidvaceti letech byl svou prací zcela pohlcen. V této době, za podpory patrona lorda Strange, působil v nově vzniklém souboru Queen's Men. [6]

V letech 1592-1594 v Londýně vypukla epidemie moru a divadla byla uzavřena. Tato situace některé divadelní soubory zcela zničila. Velký soubor lorda Strange sice působil, ale ve značném omezení. Herci museli cestovat po venkově a měli ještě nižší rozpočet. Shakespeare, dobře si vědomý vysoce kultivované obce dvořanů a lidí z vyšších vrstev, vydal v letech morové epidemie několik erotických básní. Díky nim si získal přízeň hraběte Southamptonského, který jej v jeho práci podporoval. Básník, který zásoboval repertoár souboru velmi oblíbenými hrami jako Romeo a Julie, Sen noci svatojánské a Jindřich IV, byl již v roce 1596 poměrně slušně finančně zajištěn. Dokazují to jeho investice a charitativní dary stratfordské chudině. V tomto období se stává spolumajitelem divadla Globe (viz kapitola 2.3). Tvoří další velkolepá divadelní

díla i přes časté soudní spory, kterým musel čelit. Finanční blahobyť v tomto období také kolísá. Na jaře roku 1616 William Shakespeare náhle onemocní a umírá. [6]

3.2 Tvorba

V období renesance je William Shakespeare bezpochyby největším autorem. Jeho tvorba je zaměřena zcela na světské záležitosti. Náboženským motivům se vyhýbá. Typickým znakem jeho děl je nerýmovaný verš. Dílo Sonety tvořil podle rýmového schématu anglického sonetu. Revoluční nebyl jenom jeho jazykový styl, ale i skutečnost, že postavy v jeho hrách nebyly z dob středověku, jak tomu bylo do té doby zvykem. Záměrně nedodržoval jednotu času, místa a dějové linie.

Shakespeare vykresluje ve svých hrách ženy jako silné a emancipované bytosti, které odporují mužům a nahlas říkají své vlastní názory. V jeho hrách jsou ženy také zobrazovány jako čestné, půvabné a hrdé. Tato skutečnost byla na tehdejší dobu velmi neobvyklá a byla to velmi nadčasová myšlenka. Shakespeare ukazoval velkou odvahu, když porušil konvence, které byly v té době zastávány. Usnadňovala mu to snad skutečnost, že působil v Anglii za vlády velmi vzdělané a otevřené královny Alžběty I.

Psal díla, která obsahovala často faktické omyly, někdy záměrně. Ve hře Zimní pohádka se například část příběhu odehrává v Bohemii, osamoceně zemi u moře.

Shakespearovu tvorbu můžeme rozdělit do tří období:

- 1591-1600: V rané fázi tvořil zejména komedie a historická dramata, využíval staré mytologické náměty a antické příběhy.
- 1601-1608: V tvorbě se projevuje pesimismus způsobený zklamáním nad soudobou společností. Shakespeare tvoří zejména tragédie a sonety.
- 1608-1612: Dochází k vnitřnímu vyrovnání a smíření se životem. V této době je typickým znakem jeho tvorby psaní romancí. Her, které obsahují prvky tragédie i komedie. [9]

3.2.1 Divadelní hra Sen noci svatojánské

Hra Sen noci svatojánské je komedie napsaná v letech 1590-1596 britským autorem Williamem Shakespearem. [10] Zde je výčet postav, které v této hře vystupují:

Mužské postavy

- Theseus, Athénský panovník
- Egeus, toužící provdat svou dceru Demetriovi
- Lysandr, touží po Hermii, v očarování se zamiluje do Heleny
- Demetrisu, zamilovaný do Hermie
- Filostrates, dvořan
- Petr Poříz, tesař
- František Píšťala, měchař
- Tomáš Hubička, drážník
- Fortel, truhlář
- Robin Střízlík, krejčí
- Oberon, král víl

Ženské postavy

- Hippolyta, královna Amazonek
- Hermia, zamilovaná do Lysandra
- Helena, toužící po Demetriovi
- Titania, královna víl
- Hrášek, víla
- Hořčička, víla
- Pavučinka, víla

Příběh

Athénský vévoda Theseus připravuje svatbu s královnou Amazonek Hippolytou, když před něj předstoupí občan Egeus, který podává žalobu na svou dceru. Krásná Hermia je zamilovaná do Lysandra, ale on přitom chce, aby si vzala Demetria, se kterým udělal dohodu, že mu dá ruku své dcery. Otec jí hrozí podle Athénskému zákona nejhorším trestem, tak se Hermia rozhodne, že v tu noc uteče s Lysandrem z města. Naplánuje, že se sejdou v čarovném lese. Řekne to jen své nejlepší přítelkyni Heleně, náhodou zamilované do odmítaného Demetria. Ta mu to prozradí, protože ho chce nalákat, aby šel do lesa s ní. Na stejné místo se tu samou noc chystá divadelní soubor, který bude zkoušet tragédii o Pyramovi a Thisbě. Tuto inscenaci chtějí zahrát na vévodově svatbě.

Mezitím se v lese potkávají se královna víl Titania a král elfů Oberon, který se dožaduje svého pážete, jež mu vzala. Královna mu ho nechce vydat, takže se rozhodne vyslat jednoho svého elfa jménem Puk, aby našel kouzelnou květinu mandragoru. Po doteku této rostliny se člověk zamiluje do toho, koho spatří jako první. Vymyslel totiž, že se Titanie zamiluje do nějaké příšery. Při tom čekání zaslechne hádku mezi Helenou a Demetriem, kteří se zatím dostali do lesa. Demetrius odhání Helenu, která se mu neustále vnucuje. Když se vrátí Puk, nařídí mu, aby očaroval Demetria. Ten se splete a potře kouzelnou květinou Lysandra. Lysandr se probudí, jako první vidí Helenu a zamiluje se do ní. Když to Puk vidí, očaruje i Demetria, a v tu chvíli se jejich cíl změní na Helenu. Hermie zůstává opuštěná v lese. Helena je našťavaná, protože si myslí, že si z ní oba dělají legraci.

Herci zkouší hru a jeden z nich, řemeslník Klubko se ztratí. Je to seladon, pyšný na svou krásu. Oberon mu nechá přičarovat oslí hlavu jako trest za jeho pýchu a rovnou ho pošle k Titanii, aby se jí pomstil. Když usne, potře jí Puk také květinou. Po probuzení Titanie spatří Klubka a zamiluje se do něj. Hermia se velmi hněvá na Helenu kvůli Lysandrovi. Lysandr a Demetrius chtějí o Helenu bojovat. Oberon, který to vše pozoruje, za nimi pošle Puka. Díky elfovi se Lysandr a Demetrius minou a kvůli únavě usnou. Na stejné místo dojde Helena a po ní i Hermia. Obě usnou a elf napraví, co zkazil. Titania vrátí Oberonovi páže. Ten ji zbaví kouzla a Klubkovi odčaruje oslí hlavu.

Ráno už jsou spolu Hermia s Lysandrem a Helena s Demetriem. V lese se objeví také athénský vévoda Theseus se svou budoucí manželkou. Klubko se vrátí ke zbytku herců. V Athénách se slaví tři svatby - vévody Thesea a královny Amazonek Hippolyty, Lysandra a Hermie a Demetria s Helenou. Po svatbě zahrají herci na hostině svoji hru.

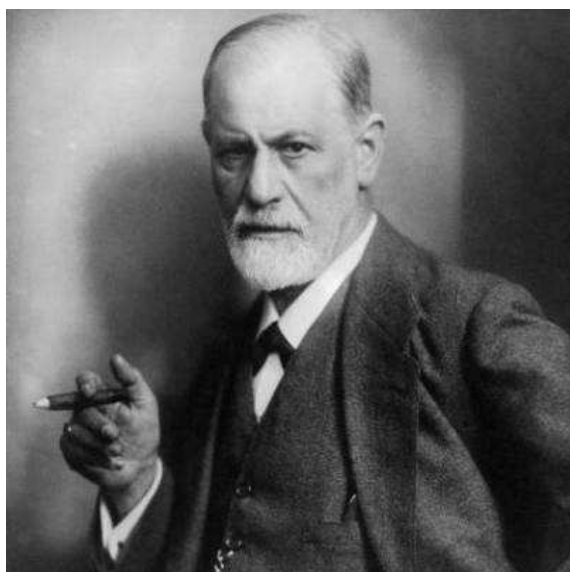
3.2.2 Svatojánská noc

Svatojánská noc je podle lidových tradic doprovázená kouzly a nadpřirozenou magií a slaví se z noci 23. na 24. června. První zmínky o této magické noci jsou již ve starověku. Původně šlo o religiózní slavnost doprovázenou oslavováním slunovratu. Původně keltské tradice později přijali i Slované. Křesťané se tuto slavnost pohanského původu snažili potlačit. Datum 24. června křesťanská církev zasvětila sv. Janu Křtiteli. Odtud pramení i dnešní pojmenování. Lidový folklór ale některé rituály zachoval a ty se praktikují dodnes. Nejznámější je například házení věnců do řeky nebo přeskokování ohně. V dřívějších dobách se po rozednění na trzích prodávala mandragora, které se připisuje schopnost probudit lásku milovaného člověka. [11]

4 Sen

Snem rozumíme prožívání iluzorních projekcí, hlasových nebo jinak vjemově vnímaných počitků, které vytváří mozek během spánku. Sen zobrazuje události, které mohou být ve skutečnosti nemožné a často jsou mimo vědomí spícího jedince. Základním výchozím bodem pro snění jsou vnitřní i vnější podněty, vzpomínky a představy snícího. Proto je velmi významnou psychologickou událostí. Jde o soubor myšlenek a představ, které v procesu snění reflektují vnější události. Důležitou roli hraje naše nevědomí, ve kterém splývají rozdíly mezi časovostí a jsou mimo logický rámec našeho bytí. Proto každý z nás žije ve dvou rozdílných realitách. V první, bdělé, ve které se řídíme zákony, opíráme se o logiku a respektujeme sociální chování. A poté v realitě snové, která je realizována skrze sen. Jsou v ní možné prožitky fantazijní a jsou plné představ. Doprovází je často silné emoce a vizuální projekce intenzivnější, než v bdělém stavu. Jsou tak relevantní výpovědí prožívání jedince, kterou jako první začal exaktně zkoumat Sigmund Freud. Hlubokým rozbořením snů se potom zabýval jeho žák Carl Gustav Jung. [12]

4.1 Sigmund Freud

Obrázek 3 – Sigmund Freud [13]

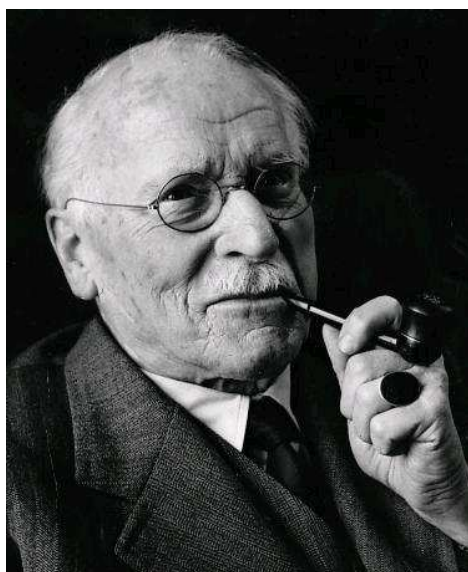
Sigmund Freud se narodil 6. 5. roku 1856 ve městě Příbor. Narodil se židovské rodině jako nejstarší ze šesti dětí. Již v dětství se ale přestěhovala celá rodina Vídně, kde

Freud získával vzdělání v domácí výchově. V deseti letech nastoupil do gymnázia, kde patřil k žákům s nejlepším hodnocením. Po střední škole začal studovat medicínu, opět s vynikajícími výsledky. Po absolutoriu působil v teoretických oborech, po čase ale začal se svou neurologickou praxí, ve které zkoumal především hysterii. Přes hypnózu a elektroléčbu se prodral k vlastní metodě a vytvořil teorii lidské osobnosti nazvanou psychoanalýza. Před hrozbou nacismu mu pomohla emigrace do Londýna, kde také roku 1939 umírá. K jeho největším profesním úspěchům patří publikování knihy Výklad snů. [13]

Freud zde převrátil naruby dřívější chápání snu jako nástroje k možnosti nahlédnout do budoucnosti. V roce 1900 přichází s hypotézou rozdělení lidské duše na vědomí a nevědomí. Vědomá část lidské psyché je to, co si sami uvědomujeme, když jsme bdělí. Představuje tak logický a organizovaný systém toho, co si přejeme, a dává možnost reflexe každému jedinci. V kontrastu nevědomá část je tou částí, kterou nedokážeme reflektovat. Zahrnuje skryté tužby a potřeby, pudová nutkání. Je to ta část, která má lidstvo společnou s ostatními tvory naší planety. Zvířata vědomí nemají, jejich život je ovládán především jejich přirozenými pudy. Člověk svůj život organizuje především vědomou částí a podle toho se rozhoduje. Nevědomí tak vystihuje temnou stránku lidské duše, potřeby realizovat své přirozené pudy a touhy. Je stále pod dohledem vědomí, které jej usměrňuje. Freud za nejsilnější bod, který nevědomí posiluje, označuje lidskou sexualitu. [14]

Nejzákladnějším konfliktem vědomí a nevědomí může být klasická touha. Jsou to sexuální pudy, které jsou mimo vědomí. Může to být potřeba, aby muž dokázal, že je vhodným kandidátem pro rozmnožování a byl silným a dominantním. V kontrastu může být vědomá potřeba, která očekává muže plného věrnosti k manželce a očekávání, že dokáže plnohodnotně zaopatřit rodinu. Tyto kontrasty poté člověk reflektuje například ve svých snech, kde může najít odpověď. Tento konflikt mezi vědomím a nevědomím, který jedinec řeší skrze sny, potom Freud nazývá královskou cestou do lidského nevědomí. [14]

4.2 Carl Gustav Jung

Obrázek 4 – Carl Gustav Jung [15]

Carl Gustav Jung se narodil 26. července roku 1875 ve městě Kesswil ve Švýcarsku. Byl synem protestantského faráře, tudíž byl od raného dětství seznámen s pochybnostmi spojenými s vírou. Již jako dítě často se oddával osobní imaginaci, které se snažil spojit s Bohem. I když měl výchovné dispozice pro vzdělání v oboru religionistiky, rozhodl se nepokračovat v rodinné tradici a zapsal se ke studiu lékařství. Po absolutoriu ve specializaci psychiatrie. Byl ženatý s Emmou Rauschenbachovou, s níž měl pět dětí. Svá univerzitní studia započal v Basileji a poté Curychu. Po studiu začal pracovat jako lékař v Burghölzli. Jung se zde zabýval experimentální psychologií. Snažil se pozorovat lidskou psyché se stejnou platností jakou vykazuje věda. Se svým kolegou přepracovali asociační test, ve kterém rozšířili škálu podnětných slov a také asociačních párů. Tento asociační test byl pro Junga bránou obsahům nevědomí. U duševně chorých lidí nalézal podobnosti s mýty. Tyto shody prezentoval jako projev kolektivního vědomí celé lidské rasy. Zabýval se mytologií, zkoumal přeludy, halucinace a sny pacientů. [16]

Jeho praxi značně ovlivnila spolupráce se Sigmundem Freudem. Jung ale po určité době nalézal odlišnosti v náhledu na hlubinnou psychologii, především Freudovo přesvědčení, že vznik neuróz má původ sexuální. Stejně tak komplexy, které jsou dogmaticky získány z prožitků raného dětství. To zapříčinilo jejich profesní odklon. Jung poté stojí v čele Mezinárodní psychoanalytické společnosti. [15]

Dále se věnuje své terapeutické praxi a zdokonaluje svou techniku komunikace s nevědomím. Při těchto technikách matematicky popsal vztah vědomí a nevědomí. Začal používat pojem transcendentální funkce, kde faktory vědomí a nevědomí tvoří

jednu funkci. Odlišnosti a varianty vztahu vědomí a nevědomí jsou typické pro různé typy duševního onemocnění. Carl Gustav Jung vytvořil koncepci psychologických typů. Rozděluje lidskou povahu do dvou základních kategorií, podle zaměření libida, na introvertní a extrovertní. Později doplnil klasifikaci o čtyři základní funkce psychiky. Je to myšlení, cit, vnímání a intuice. Popisuje přesně v mezích svého zjištění, kde projekce obsahů z nevědomí jsou v realitě obsahy viditelné. Veškeré nabyté vědomosti a znalosti skloubil se svou praxí psychiatra. Pořádal přednášky, publikoval v odborných časopisech a studoval symboliku a myšlení primitivních kmenů v Africe. Carl Gustav Jung umírá ve Švýcarsku roku 1961. [17]

5 Barva

Dopadající světlo na sítnici oka umožňuje rozlišování barev. Lidské oko vidí barvy díky receptorům, které jsou děleny podle citlivosti na tři základní barvy – červenou, modrou a zelenou.

- **Barevný model RGB** - je aditivní způsob míchání barev. Využívá se například v monitorech. V procesu míchání vyzařovaného světla není nutné žádné další vnější.
- **CMYK** – využívá se vrstev nánosu v purpurových, modrých, žlutých a černých pigmentů na bílou plochu.

Oděvy vytvořené pro tuto bakalářskou práci se rozlišují nejen tiskem, ale hlavně barevností. [18]

5.1 Psychologie barev

Zrakové ústrojí zaznamenává 80% informací z vnějšího okolí. Barva má na lidského jedince velký vliv. Každá má svou povahu a význam.

- **Bílá** - Je symbolem jasnosti, vznešenosti, nedotknutelnosti a chladné rezervovanosti. Je koncovým bodem světlosti. Představuje absolutní svobodu pro všechny. Znamená osvobození od všeho, co se jeví jako překážka. Je barvou míru, chladu a čistoty. Je chladivou barvou, která působí rozjasňujícím dojmem, zvětšuje prostor a napomáhá přemýšlení. Bílá jako neposkvrněná barva vyznačuje pravdu.
- **Černá** - Je to barva, která se odvrací od všeho vitálního, světelného a pro život cenného a stává se tak symbolem všeho vyhaslého, umírajícího a temného. Protipól bílé, demonstruje konečné rozhodnutí. Vnímáme ji jako nicotu, jako barvu smrti a neštěstí. V módě černou barvu spojujeme s elegancí a autoritou. Je v naší kultuře vnímána jako formální.
- **Šedá** - Netečná, smutná, spojená s představou chudoby a pokory. V oděvu vytváří elegantní kombinaci v jakémkoliv odstínu s jakoukoliv barvou.

- **Hnědá** – Symbolizuje mlčenlivost, je vážná a střízlivá. Spojujeme ji s jistotou, domovem, tradicí.
- **Modrá** - Je symbolem klidu, míru, uvolnění, pořádku, ale také touhy, odevzdanosti a úcty k řádu a pořádku. Působí uklidňujícím dojmem, je přívětivá, symbolizuje něhu, věrnost a důvěru. Tato barva působí chladivě a je ideální pro čas meditace, kdy podporuje schopnost zážitku. Otevírá ducha intuici a dojmu.
- **Světle modrá** – Vystihuje ji průzračná obloha. Je mírná, přívětivá, skromná. Stojí mimo vše a symbolizuje hluboké uvolnění.
- **Světle fialová** – Inspirativní a mystikou nabytá barva. Symbolizuje jednotu fyzického a duchovního.
- **Fialová** – Vyznačuje se svou melancholickou povahou. Je znepokojivá, vyžaduje pozornost. Je barvou intuice
- **Růžová** – Vychází od srdce. Je doprovázena láskou a věrností. Je barvou ryzích pocitů.
- **Žlutá** – Vytvořena ze zelené a červené barvy. Tato kombinace kumuluje napětí s potřebou uvolnění. Žlutá vystihuje touhu po osobnostním rozvoji. Tato barva povzbuzuje, působí šťastně a uvolněně. Je přívlastkem pro moudrost a svobodu.

[19]

6 Sublimační tisk

6.1 Historie

Technologie sublimačního tisku je známa již téměř devadesát let. V roce 1924 byla poprvé využívána za pomoci disperzních, ve vodě rozpuštěných, barviv. Po druhé světové válce britská firma British Celanese dosáhla úspěšných experimentálních výsledků, když byla na bavlnu nanесena disperzní barviva na dobu jedné minuty při teplotě 150°C a poté přitisknuta na acetátové hedvábí. V šedesátých letech nechal patentovat De Plasse způsob barvení PES³ vláken v parách vodou ředitelných disperzních barviv. [20]

6.2 Technologie sublimačního tisku

Tato technologie je určena zejména pro syntetické materiály. Tisk je založen na principu přenosu disperzních barviv z dočasného nosiče na textil za správného využití teploty, tlaku a času. Provádí se kontinuálně nebo diskontinuálně. Kontinuální tisk se provádí za pomoci vyhřívaných kalandrů, diskontinuálně se tisknou připravené díly v lisu.

Potisk se provádí ve dvou fázích:

- V první fázi se nejprve vytiskne zrcadlově převrácený obraz (nejčastěji na papír)
- Ve druhé fázi se sublimační papír potištěnou stranou lisuje na textil při teplotě 180-220°C a tlaku 2-20 KPa na dobu 30-60 s. Nanесené barvivo se z papíru vypaří a nanесе se na textilní materiál. Při této fázi se barvivo současně zafixuje.

Při tisku je doporučeno na válce využít třetí vrstvy, která zabrání přenosu barvy z přenosového papíru na válce. Všechny tři vrstvy na schématu se před tiskem sešijí stehovacím stehem, který zabrání posunu materiálu. [20]

³ Polyesterová vlákna

Při využití tohoto druhu tisku není nutné praní po aplikaci. Při správném technologickém postupu je výsledný tisk dlouhotrvající a velmi odolný proti oděru. Vzor není natištěn pouze na povrchu materiálu, ale vlákna obarví do hloubky. Při této technice vzniká méně odpadu, a proto je tisk ekologický. Výhodou je i rychlost tisku. Technologii sublimačního tisku nejvíce využívají malé reklamní agentury pro velkou škálu použití. Za hlavní klady a zápory sublimačního tisku můžeme považovat: [21]

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> • Nízké náklady • Malé prostorové nároky • Tisk hned zasychá, není nutností praní a sušení po tisku • Tisk je ekologičtější • Je možné tisknout fotografie ve velkém rozlišení • Kontury jsou ostré • Tisk je možné provádět pro kusovou výrobu, hotové konfekce i pro předem připravené díly • Malá časová náročnost pro změnu vzoru • Odolnost proti oděru a barevná stálost 	<ul style="list-style-type: none"> • Tisk určen především pro syntetické materiály • Spotřeba drahého přenosového papíru • Nízká stálost v sublimaci a nízká mokrá stálost na polyamidu

7 Použité materiály

osnovní pletenina

100% polyester

zátažná jednolícní pletenina

60% polyester, 40% elastan

tkanina

plátnová vazba

88% polyester, 12% polyamid

tkanina

atlasová vazba

90%polyester,10%viskóza

tkanina

100% polyester

atlasová vazba

tkanina

plátnová vazba

100% polyamid

Závěr

Divadlo je pro lidskou společnost významným fenoménem. Lze v něm nalézt inspiraci, odpočinek, zábavu a kulturní vyžití. Pro účely této práce byla vybrána divadelní hra *Sen noci svatojánské*, která je velmi poetická a její příběh je barvitý. Ve hře vystupují nadpřirozené i světské bytosti, jejichž charakter byl ztvárněn v oděvní kolekci. Byla vytvořena dámská kolekce, kde se výchozím bodem tvorby oděvů staly prožité pocity a emoce autora této práce. Celá kolekce je rozdělena do dvou částí podle charakteru postav – fantazijní a reálný. Oděvy byly propojeny stejnými prvky ve střihu a v tisku. Výzvou bylo vytvořit svět, který je po přečtení textu hry jen v naší fantazii. Rozlišení postav se povedlo jak v oděvu, tak i v masce. Napomohla tomu barevnost kolekce a tisk, který byl aplikován zepředu i zezadu. Oděv tím dostal dva rozměry. Rozdílnost je na první pohled zřejmá. Tato práce je dobrým základem pro další využití při realizaci kostýmů všech osmnácti postav této divadelní hry. Tím se může kombinovat charakter, střih i barevnost. V této bakalářské práci byla preferována jednoduchost a spíše pocitové vyjádření shakespearovského světa.

Použitá literatura

1. Český jazyk. <http://www.cesky-jazyk.cz/slovníček-pojmu/divadelni-kostym/#ixzz2TKt0mgiF> . [Online]
2. Příhodová, B., Ptáčková, V., Rybáková, S. *Český divadelní kostým*. Praha : Pražská scéna, 2011.
3. Brockett, O. G. *Dějiny divadla*. místo neznámé : Lidové noviny, 1999.
4. Crg.cz. http://www.crg.cz/sekce/svetova_literatura/Herci_a_divadlo_za_Shakespeara.html. [Online]
5. Literature. <http://literature11.pbworks.com/w/page/18014148/Elizabethan%20Theatre%20and%20The%20Globe>. [Online]
6. Honan, P. *Shakespeare: životopis*. Praha : Paseka, 2011.
7. Wikipedia. http://cs.wikipedia.org/wiki/Divadlo_Globe. [Online]
8. Biography. <http://www.biography.com/people/william-shakespeare-9480323>. [Online]
9. Wikipedia. http://cs.wikipedia.org/wiki/William_Shakespeare. [Online]
10. Wikipedia. http://cs.wikipedia.org/wiki/Sen_noci_svatoj%C3%A1nsk%C3%A9. [Online]
11. Wikipedia. http://cs.wikipedia.org/wiki/Svatoj%C3%A1nsk%C3%A1_noc. [Online]
12. Kassin, S., M. *Psychologie*. Brno : Computer Press, 2007.
13. Životopis osobností. <http://zivotopis.osobnosti.cz/sigmund-freud.php>. [Online]
14. Výklad snů. <http://www.vykladsnu.cz/teorie/sigmund-freud-uvod.htm>. [Online]
15. Wikipedia. http://cs.wikipedia.org/wiki/Carl_Gustav_Jung. [Online]
16. Drapela, V.,J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha : Portál, 2004.
17. Jung, C., G. *Výbor z díla*. Brno : Nakladatelství Tomáše Janečka, 1997.
18. Wikipedia. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Barva>. [Online]
19. Kineziologie. http://www.kineziologie-liberec.ic.cz/index_soubory/barvy_v_kineziologii.html. [Online]

20. Váňová, J., Frýdecká, E., Krotký, S. *Textil - technika - současnost*. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2005.
21. Bauer, A. *Dějiny výtvarného umění*. Olomouc : Rubico, 1998.
22. Parasaurolofus. <http://parasaurolofus.txt.cz/clanky/101625/symbolika-zvirat#jel>.
[Online]
23. Ptejte se knihovny. <http://www.ptejteseknihovny.cz/uloziste/aba001/2011/kostymni-drama>. [Online]

Grafické návrhy

Grafické návrhy jsou inspirované scénou z divadelní hry Sen noci svatojánské, která probíhá z velké části v lese. Grafické zpracování vycházelo ze symbolického chápání významných lesních entit:

- Strom

Hraje důležitou roli v mnoha mýtech a náboženských příbězích. Bývá umísťován nebo zobrazován na výšině, kde je obklopen zvířaty a nadpřirozenými bytostmi. Již v mytologii starého Sumeru, Asýrie nebo Babylonii najdeme motiv posvátného stromu. Stromy byly často zobrazovány stylizované v mezopotámském umění od prehistorie po novobabylonské období. Buddha dosáhl osvícení pod ašvatthovým stromem v Bodhgaji a jeho první kázání se konalo také pod stromem.

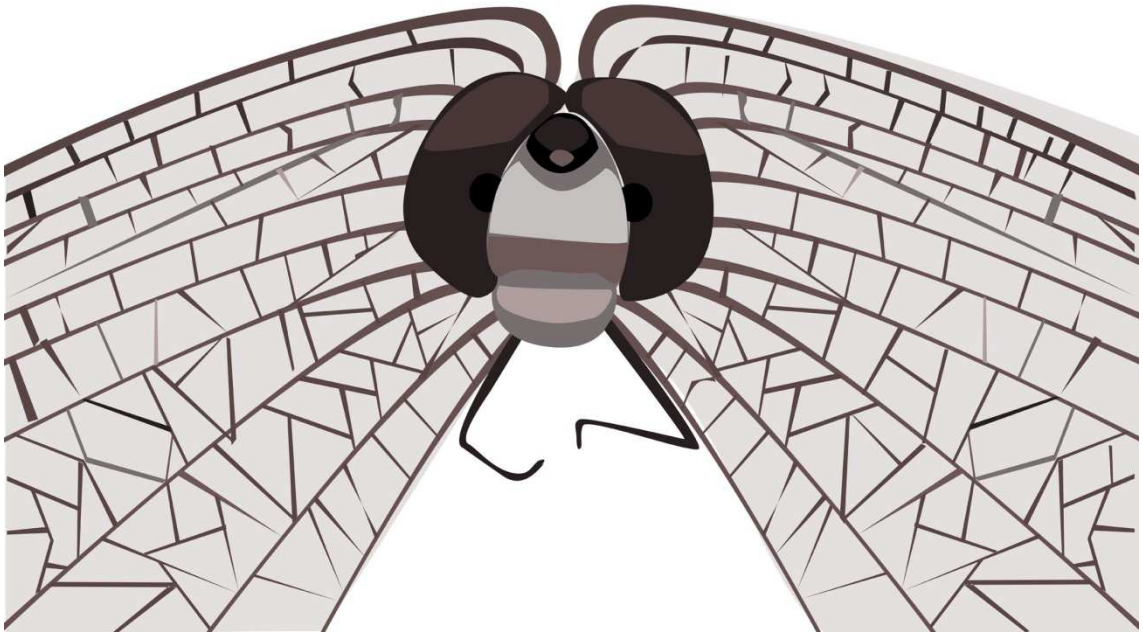
- Jelen

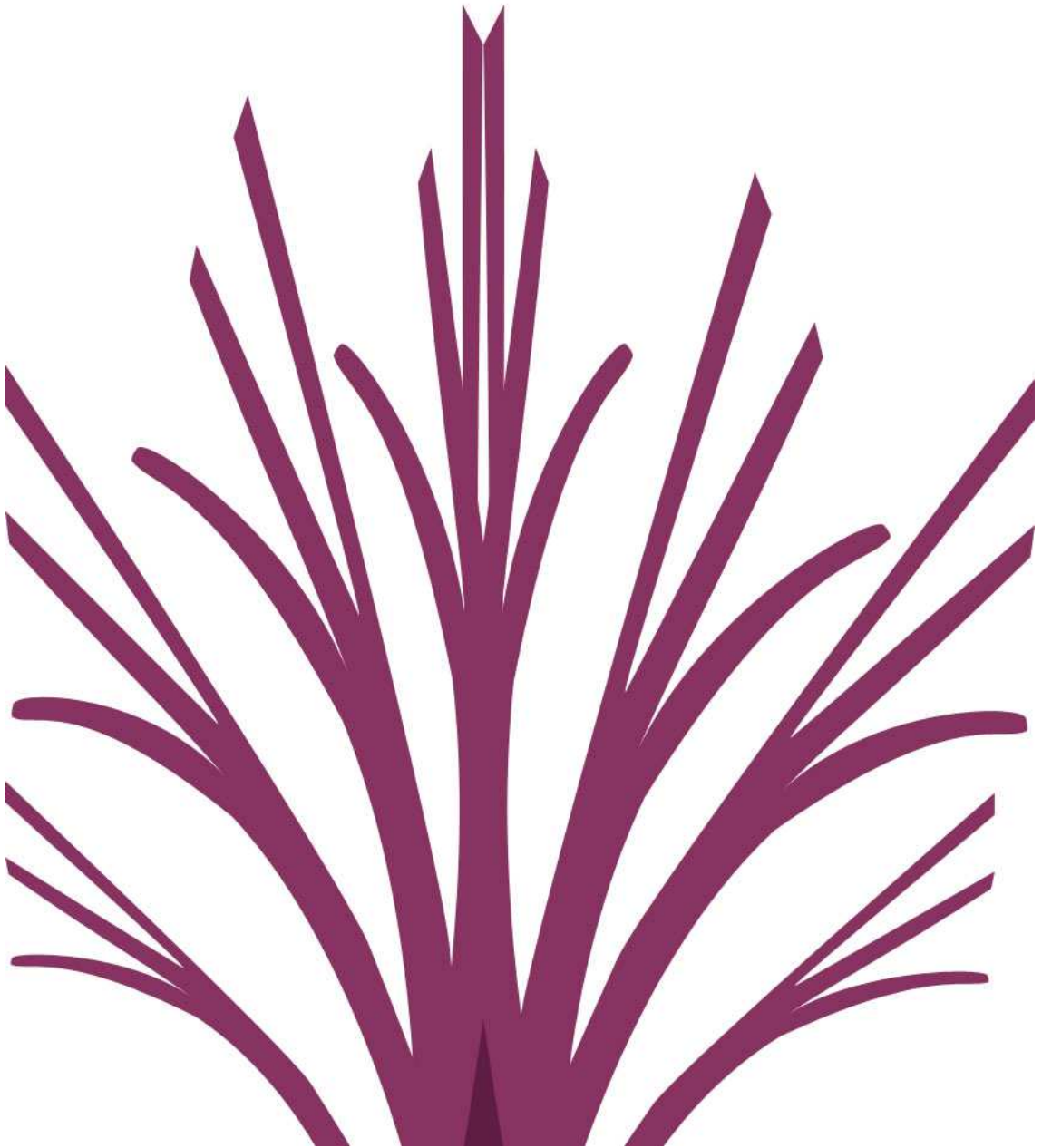
V keltské mytologii je jelen chápán jako symbol boží. Je uznáván, jako pán lesa a flóry v něm. Jeho parohy znázorňují koruny stromů. Cyklus, jakým rostou, koreluje s cyklem setí a sklizně. Oplývá rychlostí, mrštností a moudrostí, proto ho bohové využívají jako posla. I indiáni uznávají jelena, jako moudré zvíře. Je opět vyzdvihována jeho rychlost a jeho mírumilovnost. Díky těmto vlastnostem se dokáže od problémů velmi rychle vzdálit. Stejně tak je považován za pána plodnosti a jako symbol síly přírody.

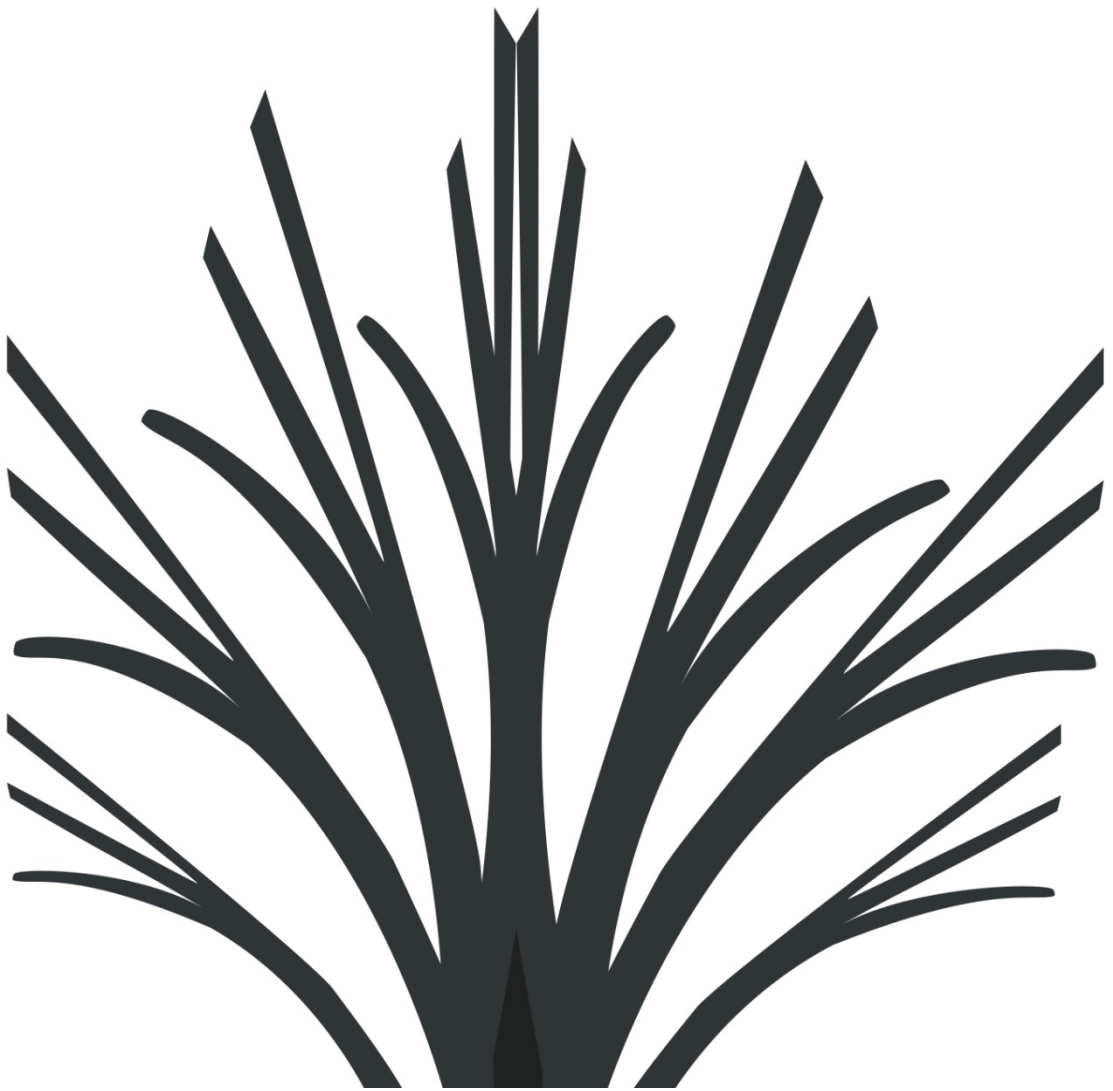
- Moucha

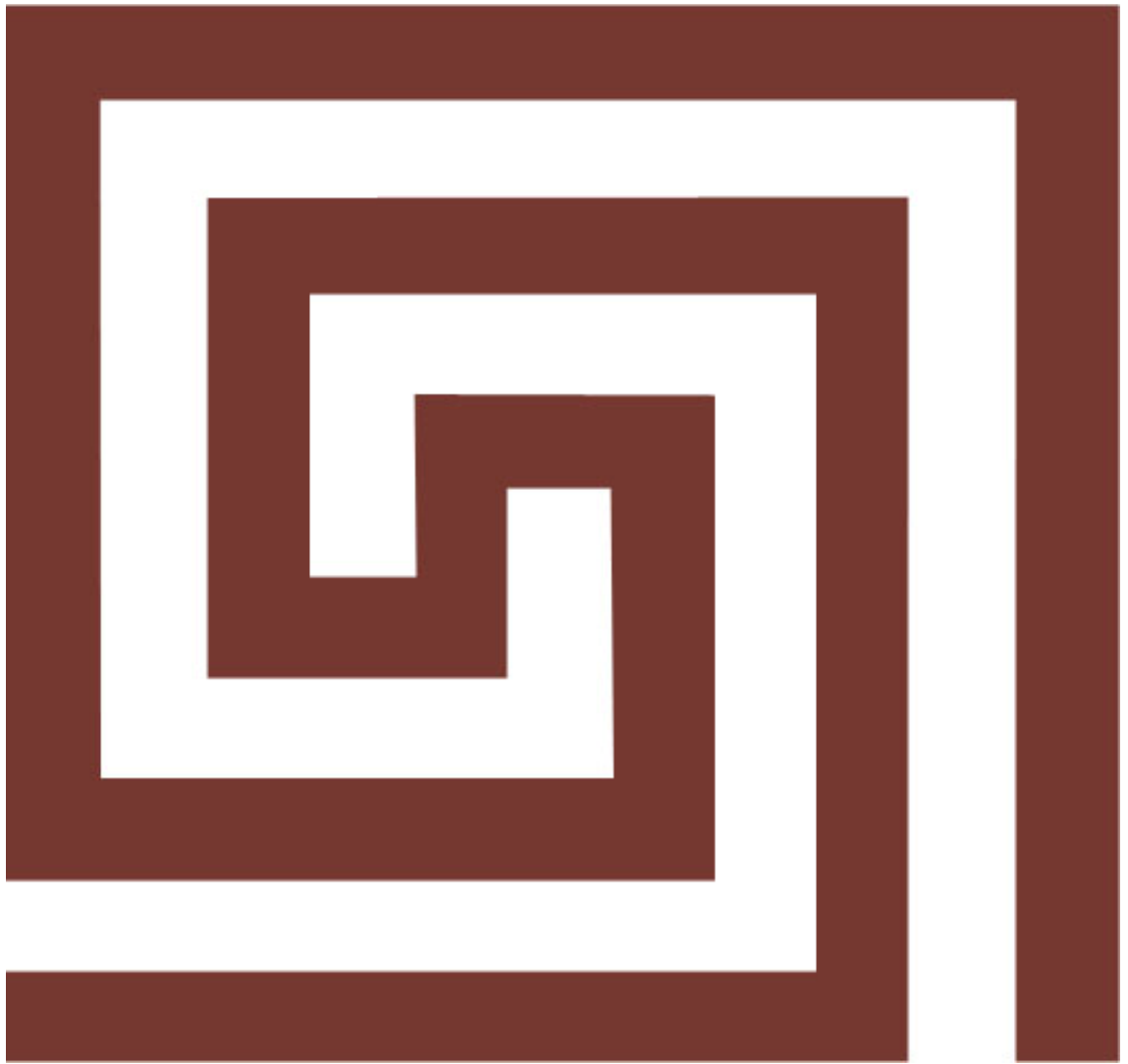
V raném křesťanství je moucha chápána jako symbol špatnosti, hříchů, spiknutí a zrady. Je možné mouchu chápat také jako zobrazení lidských pudů a tužeb. Naopak je také chápána jako všudypřítomná, stejně tak jako bůh. Je symbolem očisty, odstraňuje záporné duchy a vnější vlivy. [22]

Oděvní návrhy

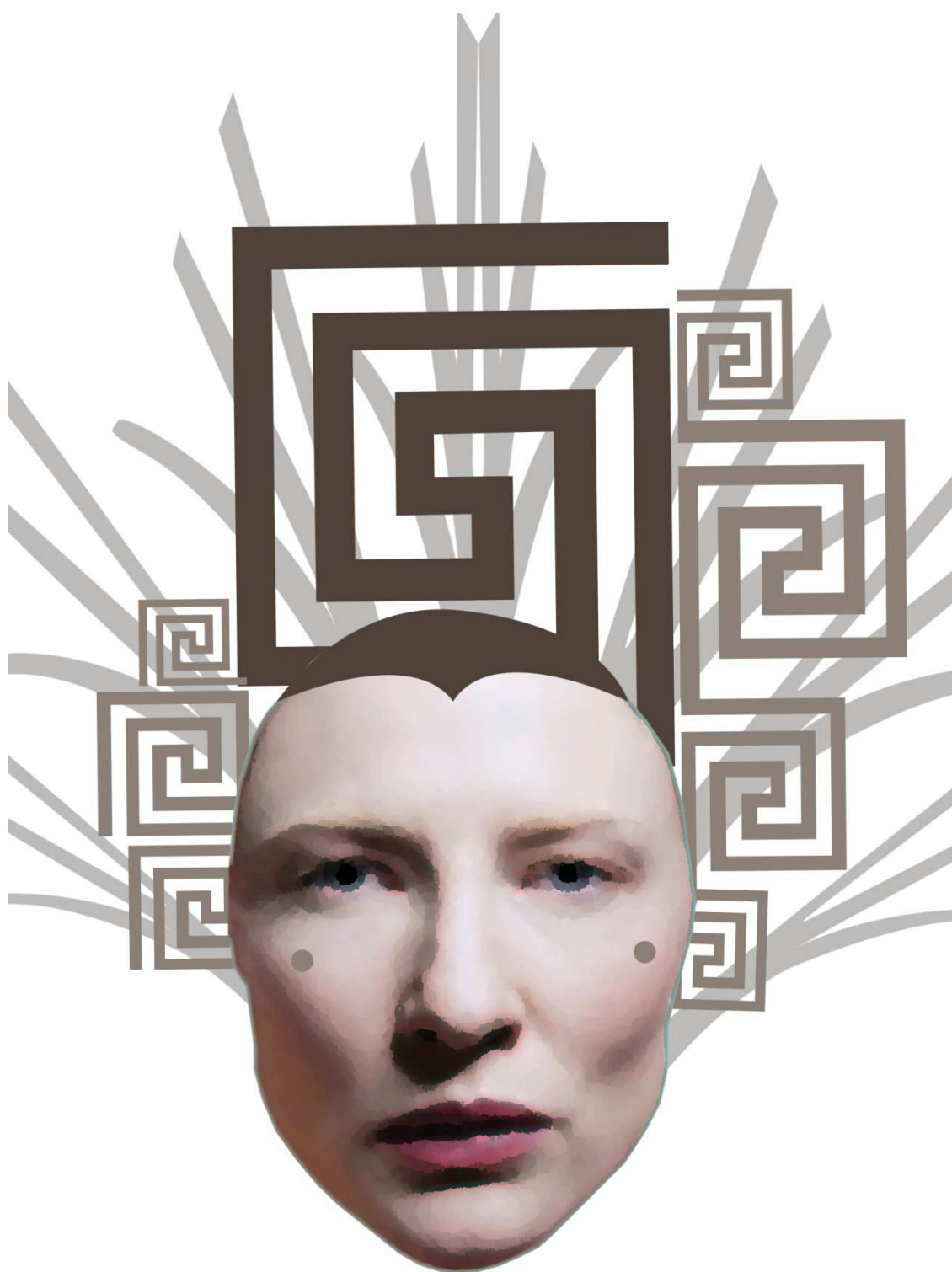

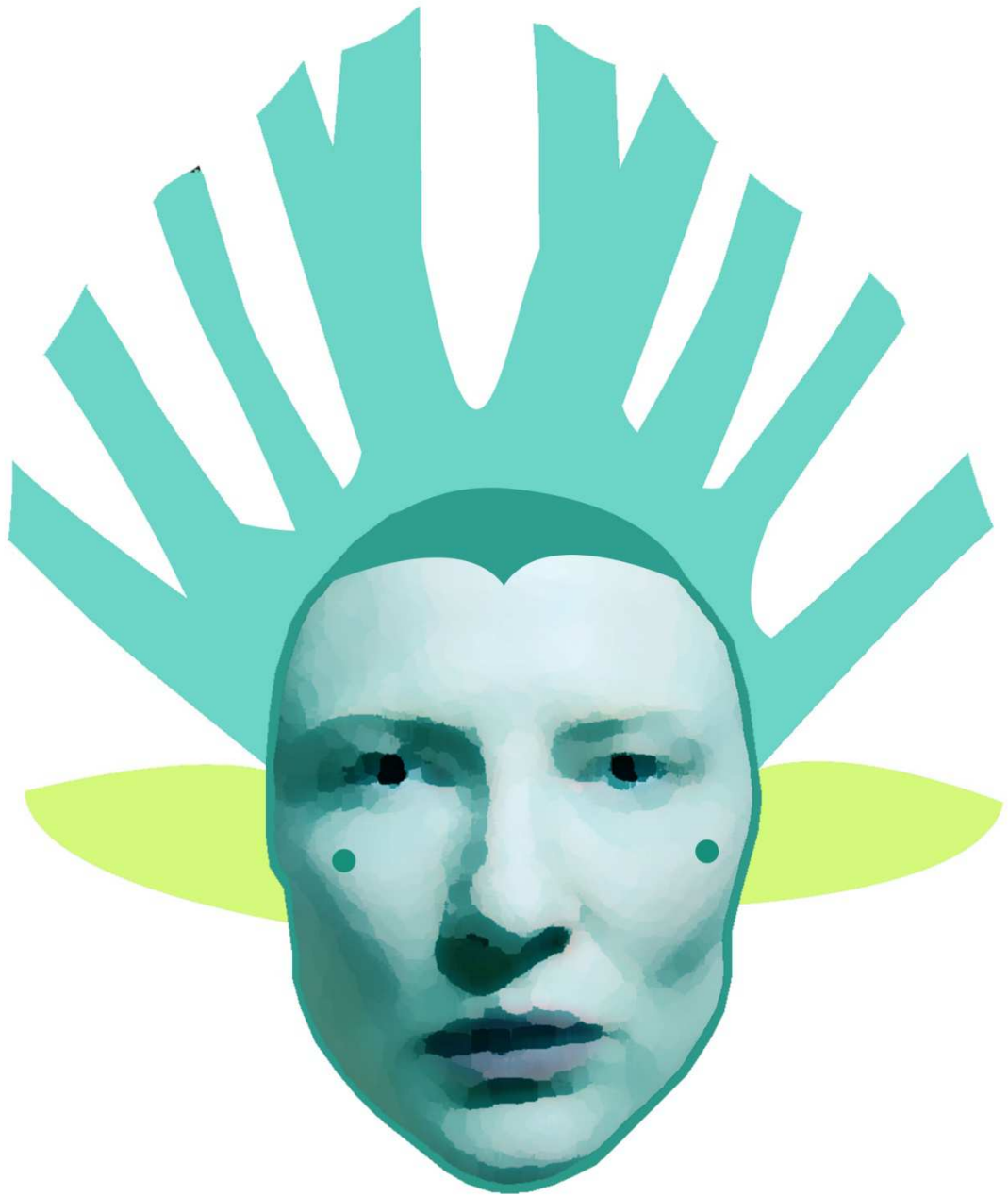

Masky

Fotodokumentace

Inspirační nástěnky

